

De stand der tandheelkunde. 1)

De evolutie der tandheelkunde als een georganiseerd beroep dankt haar werkzaamheid en kracht aan de gebeurtenissen, die in 1839 voor haar een bepaald opvoedkundig stelsel, de grondslagen van een beroepsorganisatie en een periodieke litteratuur vastlegden. Den navorschers van de tandheelkundige geschiedenis is het welbekend, dat de poging om het tandheelkundig onderwijs te enten op den medischen cursus mislukte, omdat het voorstel daartoe gedaan door de baanbrekende organisators van het tandheelkundig beroep in Amerika, werd verworpen door de medische faculteit, waaraan het te goeder trouw formeel was onderworpen. Als een resultaat van deze afwijzing werden de middelen om te voorzien in een beroepsopleiding voor tandheelkundigen verzekerd door de vestiging van het Baltimore College of Dental Surgery in 1839, te zijner tijd gevolgd door de oprichting van andere colleges, naar gelang der behoefte, zoodat een vijftigtal tandheelkundige onderwijsinrichtingen in onze dagen getuigenis afleggen van het algemeen geloof aan de juistheid en de uitvoerbaarheid van het beginsel van afzonderlijke en speciale opleiding voor de tandheelkundige specialiteit. Toen dit opleidingsbeginsel voor het eerst ten uitvoer werd gebracht, ontbrak het niet aan tegenstanders, die het denkbeeld bestreden van een stelsel van opleiding voor tandheelkundigen, afgezonderd

1) Hoofdartikel van Dr. E. C. Kirk in de Dental Cosmos van October 1907.

en afgescheiden van de geneeskunde, terwijl ook ten allen tijde sinds het formuleeren der verklaring van de tandheerkundige onafhankelijkheid in 1839, dit grondbeginsel van tandheerkundige opleiding niet gevrijwaard bleef van onwillende kritiek van afbrekers, die om verschillende redenen den tandheerkundigen cursus voor onvoldoende hielden en meenden, dat de tandheerkundige niet kan worden opgeleid naar zulk een beginsel; dat tandheerkunde een speciaal onderdeel der geneeskunde is, en dat iemand, die de geneeskundige bevoegdheid niet bezit, onvoldoende is uitgerust tot het uitoefenen van tandheerkundige praktijk. Verscheidene malen en op verschillende plaatsen is met vuur gedebatteerd over de stelling: „Is tandheerkunde een speciaal onderdeel der geneeskunde?” en de tegenstrijdige inzichten ten opzichte van het beginsel en zijn verschillende toepassingen betreffende de kwestie van tandheerkundige opleiding, hebben gediend tot het verdeelen van het tandheerkundig beroep in bepaalde partijen, waarvan de talrijkste strijdt voor de afzonderlijke en speciale opleiding van den tandheerkundige, en de andere, een kleine minderheid, een medische opleiding en een medischen graad verlangt als de eenige goede voorbereiding voor tandheerkundige praktijk.

De geschiedenis is oud. De bovenomschreven ideeën hadden reeds in het begin der achttiende eeuw, zoo niet vroeger, een beroepsdenkbeeld verwekt en twee tegenover elkander staande partijen doen ontstaan. Doch ofschoon het hierboven aangeduid verschil is blijven voortbestaan en nog steeds werkzaam is, is het zeker, dat de voorwaarden, die zoowel de geneeskunde als de tandheerkunde betreffen, revolutionnaire veranderingen hebben ondergaan — zóó groot, inderdaad, dat het vraagstuk der opleiding in deze beroepswerkzaamheden volstrekt niet meer is wat het een halve eeuw geleden was, zoodat de andere gezichtspunten en de eertijds aangevoerde argumenten tot staving van elke zijde van het meningsverschil, zoo iets, dan toch weinig draagkracht hebben (of het moest er een zijn van louter

gevoel), met betrekking tot het vraagstuk, zooals het zich tegenwoordig ter oplossing voordoet. Zekere feiten zijn duidelijk aan het licht gekomen in den loop van meer dan een halve eeuw praktisch onderzoek en ontwikkeling. In de eerste plaats is het duidelijk, dat tandheelkunde zooals wij die kennen, tandheelkunde in al wat ze bereikt heeft, in al wat ze heeft verricht voor de verlichting van ongemak en lijden, in de verlenging van menschelijk leven en de bevordering van uiterlijk schoon, door verbetering van mond- en gezichtsmisvormingen, het onmiddellijk gevolg is van het stelsel, voorgestaan en met goeden uitslag ten uitvoer gebracht door die stoutmoedige pioniers, die den moed hadden de tandheelkundige opleiding te vestigen op een bepaalden en afzonderlijken grondslag als specialiteit der kunst en wetenschap van heelkunde. In de tweede plaats is het eveneens waar, dat de geneeskunde in den zin, waarin die uitdrukking gebezigd wordt om den cursus en het stelsel van opleiding aan te duiden, die tot den medischen graad voert, geenszins beschouwd kan worden als een factor, die geleid heeft tot de volmaking der resultaten, welke de tandheelkunde tot dusver heeft bereikt. En ten derde is het ook duidelijk, dat de in zwang zijnde cursus en systeem van opleiding, die tot de medische bevoegdheid leidt, ten eenenmale onvoldoende is om den student voor iets meer geschikt te maken dan een klein deel van het beroepswerk, tot het verrichten waarvan zijn graad hem wettelijk machtigt; veel minder stelt die opleiding den student in eenig opzicht in staat tot de zaakkundige praktijk in tandheelkunde.

Wij hebben steeds en konsekvent volgehouden, dat in opleiding zoowel als in de natuurkunde, en zelfs in zeden, de kortste afstand tusschen twee punten de rechte lijn is, en dat dientengevolge de beste wijze om een tandheelkundige op te leiden, is, hem de dingen te onderrichten, die een tandheelkundige noodig heeft te weten en te doen, zoo uitgebreid en zoo diepgaand als maar mogelijk is — hetgeen

heden ten dage, ten opzichte van tandheelkundige opleiding de grondslag vormt van succes. De vele onderdeelen van den medischen cursus, die geen onmiddellijk nut opleveren ten opzichte van hetgeen de praktiseerende tandheelkundige noodig heeft, zijn een voldoende reden, waarom ze overbodig zijn met betrekking tot het opvoedingsschema van den tandheelkundige, en waarom ze met recht weggelaten worden. Dat ze kultuurwaarde hebben, evenals elke andere studie op het uitgestrekte gebied der biologische wetenschap zeker heeft, wordt gereedelijk toegegeven; doch dat ze, hoe wenschelijk ze ook zouden zijn, nóódig zijn, kan niet worden toegegeven, vooral waar praktische onderzinking heeft geleerd, dat het beste tandheelkundige werk van de wereld niet is voortgebracht door den medisch opgeleiden praktiseerende. Aan den anderen kant is het duidelijk, dat de praktiseerende tandheelkundige ten volle geoefend moet zijn in al die afdeelingen, welke de grondslagen uitmaken van de heekunde in het algemeen; en, als gevolg van de erkende behoefte aan zulk een oefening, verlangen de pleiters voor de medische opleiding van tandheelkundigen, dat de tandheelkundige den medischen graad zal hebben.

De drogreden van dit voorstel komt helder aan het licht bij de erkenning van het feit, dat de medische cursus niet de oefening aanbiedt, die noodig is om den tandheelkundige voor zijn speciale levenstaak te bekwamen, alhoewel het bezit van den medischen graad kan dienen en, ongelukkiger wijze, in zekere gevallen dient als voorwendsel, teneinde in de publieke gunst te geraken, en somtijds ook om onbevoegdheid te bemantelen in zekere gevallen, waarin de bezitter van dien graad tandheelkundige praktijk uitoefent onder bescherming van dien graad, zonder eenige andere bevoegdheid. De medische graad wordt op die manier gebruikt en met succes, hoofdzakelijk omdat het groote publiek tot dusver niet genoeg onderscheidingsvermogen bezit om te ontdekken, dat de medische graad geen tandheelkundige bevoegdheid geeft, en om te weten, dat uit

dien graad niet voortvloeit, dat zijn bezitter bevoegd is om de behandeling te ondernemen van elke der ziekten, die het menschelijk lichaam erft, of dat het feitelijk in de overgrootste meerderheid der gevallen slechts het kenteeken van een onbepaalde specialiteit is. Dat de medische graad tegenwoordig niet meer kan zijn dan het merk van een duidelijk afgebakende oefening in de wetenschap en kunst der heelkunde, is gekomen doordat de groei van de groote hoeveelheid kennis, waarmede de geneeskunde als geheel geroepen is zich in te laten, zulke afmetingen heeft genomen, dat geen menschelijk verstand dien in vier jaar of in viermaal dien tijd kan omvatten. Vandaar specialisatie; vandaar dat elke geneeskundige de feitelijke bezitter is van slechts een klein gedeelte der kennis, die zijn graad aangeeft. Deze stand van zaken brengt zekere praktische resultaten teweeg in de verhoudingen tusschen geneeskunde en tandheelkunde, die belangwekkend en der aandacht waard zijn. In de eerste plaats de recente reorganisatie van het medisch beroep in Engeland onder de uitgebreide en veelomvattende vereeniging, bekend als de Royal Society of Medicine, bestaande uit eene opname van speciale vereenigingen als onderdeelen van het hoofdlichaam, in welke logische regeling de Odontological Society of Great Britain haar individualiteit oplost na een lange en eervolle onafhankelijke loopbaan, en de Odontological Section wordt.

Waarlijk, het medische beroep in Engeland, op die wijze de tandheelkundige onder zijn hoede nemende, heeft de kortzichtigheid van een oud vooroordeel te niet gedaan en zijn maatschappelijken rang veredeld door „geneeskunde” praktisch opnieuw te definieeren; zoodat in deze nieuwe opvatting het woord uitdrukt wat geneeskunde werkelijk is — de gansche kunst en wetenschap van heelen. Op gelijke wijze heeft de American Medical Association in de laatste jaren de tandheelkunde officiëel opgenomen onder haar sectioneele afdeelingen, en totdat de krachtige actie, genomen door de organisators van het vijftiende Internationale

Medische Congres te Lissabon, de tandheelkunde uitsloot als der consideratie onwaardig, werd onze specialiteit officieel erkend in de internationale medische congressen. Het antecedent van Lissabon is gevolgd geworden door het zestiende congres te Buda-Pest, zoodat de anomalie bestaat van officieele erkenning door de twee groote Angelsaksische volken, terwijl de internationale medische congressen de tandheelkundige specialiteit uitsluiten, behalve daar, waar ze vertegenwoordigd wordt door degenen, die ze uitoefenen met medische bevoegdheid. Als een uitwas van de actie te Lissabon en te Buda-Pest heeft er zich, door de bezitters van den medischen graad, een Internationale Federatie van Stomatologen gevormd, met het streven de oude drogreden te doen herleven, dat een arts, uit kracht van de medische bevoegdheid, ook bekwaam is tot het uitoefenen van tandheelkundige praktijk. Deze opraking van een oud idee, dat door den tijd en de ervaring bewezen is als in dwaling gevormd en voortgezet te zijn, heeft in Amerika minder beteekenis dan overal elders, doch in Europa is ze een levend en brandend geschilpunt. Het aldus gerezen geschilpunt is van belang voor de georganiseerde tandheelkunde in Amerika, in dezer voege, dat het een bepaalden invloed uitoefent op onze internationale beroepsverhoudingen, en het is voor het vertrouwen in en de handhaving van onze beroepsidealen noodig, dat wij onzen zedelijken steun geven aan de werksame invloeden — hoofdzakelijk door de krachtdadige tusschenkomst van de Fédération Dentaire Internationale — die gewijd zijn aan en arbeiden voor het beginsel, dat tandheelkunde is een onderscheiden en afzonderlijke specialiteit van de heelkunde, en dat het succes en de goede resultaten der tandheelkunde zoowel in de toekomst als in het verleden afhangen van de praktische toepassing van dat beginsel in ons opleidingsstelsel.

R. Anema.